

Laikina versija

GENERALINIO ADVOKATO

PRIIT PIKAMÄE IŠVADA,

pateikta 2020 m. gegužės 14 d.(1)

Byla C-235/19

United Biscuits (Pensions Trustees) Limited,

United Biscuits Pension Investments Limited

prieš

Commissioners for Her Majesty's Revenue and Customs

(*Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division)*) (Anglijos ir Velso apeliacinis teismas, Civilinė bylų skyrius, Jungtinė Karalystė) pateiktas prašymas priimti prejudicinį sprendimą)

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Pridėtinės vertės mokestis (PVM) – Direktyva 2006/112/EB – 135 straipsnio 1 dalies a punktas – PVM netaikymas draudimo sandoriams – Patikėtiniui investicijų valdytojų teikiamos pensijų fondų valdymo paslaugos – Profesinė pensijų sistema – Ankstesnė nacionalinė mokesčių praktika, pagal kurią skiriami subjektai, turintys finansų priežiūros institucijų leidimą vykdyti draudimo veiklą, ir subjektai, neturintys tokio leidimo“

1. Šis *Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division)* (Anglijos ir Velso apeliacinis teismas, Civilinė bylų skyrius, Jungtinė Karalystė) nagrinėjamas bendrovės *United Biscuits (UK) Ltd* profesinė pensijų sistemos patikėtiniui ir *Commissioners for Her Majesty's Revenue & Customs* (Jungtinės Karalystės mokesčių ir muitų administratorius) ginčas susijęs su investicijų valdymo paslaugų administruojant šios bendrovės pensijų sistemą kvalifikavimu dėl pridėtinės vertės mokesčio (PVM).

2. Apeliantai pagrindinėje byloje, *United Biscuits (Pension Trustees) Ltd* ir *UB Pension Investments Ltd*, yra atitinkamai profesinė pensijų sistemos, nustatytos bendrovės *United Biscuits (UK) Ltd* darbuotojams, patikėtiniui ir *UB Pension Investment Fund*, ankstesnio šios bendrovės kolektyvinio investavimo fondo, kurio šios pensijų sistemos turtas buvo investuojamas 1989–2006 m. laikotarpiu, patikėtiniui.

3. Šioje byloje kyla klausimas, ar investicijų valdymo paslaugas, teiktas minėtai profesinei pensijai sistemai, galima laikyti „draudimo sandoriu“, kaip tai suprantama pagal Šeštosios direktyvos 77/388/EEB(2) (toliau – Šeštoji direktyva) 13 straipsnio B dalies a punktą ir Direktyvos 2006/112/EB(3) 135 straipsnio 1 dalies a punktą, ir tuo remiantis neapmokestinti jį PVM.

I. Teisinis pagrindas

A. Sąjungos teisė

1. Su PVM susiję teisės aktai

4. Pagal Direktyvos 2006/112 2 straipsnio 1 dalies c punktą PVM objektas yra „paslaugų teikimas už atlygą valstybės narės teritorijoje, kai paslaugas teikia apmokestinamasis asmuo, veikdamas kaip toks“.

5. Ši nuostata atitinka iki 2006 m. gruodžio 31 d. taikytos Šeštosios direktyvos 2 straipsnio 1 punktą.

6. Direktyvos 2006/112 IX antraštinės dalies „Neapmokestinimas PVM“ 1 skyriuje „Bendrosios nuostatos“ esančiame 131 straipsnyje, kuriame vartojant analogiškas formuluotes pakartojamas Šeštosios direktyvos 15 straipsnio pirmas sakinyss, nustatyta:

„2–9 skyriuose numatytais atvejais neapmokestinimas PVM taikomas nepažeidžiant kitų Bendrijos nuostatų ir tokiomis sąlygomis, kurias valstybės narės nustato siekdamos užtikrinti tinkamą ir sąžiningą [paprastą] neapmokestinimo atvejus reglamentuojančių nuostatų taikymą bei užkirsti kelią galimiems mokesčių vengimo, išsisukinėjimo ar piktnaudžiavimo atvejams.“

7. Direktyvos 2006/112 IX antraštinės dalies 3 skyriuje „Kita PVM neapmokestinama veikla“ esančio 135 straipsnio 1 dalyje nurodyta:

„Sandoriai, kurių valstybės narės neapmokestina PVM:

a) draudimo ir perdraudimo sandoriai, įskaitant su jais susijusias paslaugas, kurias teikia draudimo brokeriai ir draudimo agentai;

<...>“

8. Ši nuostata atitinka iki 2006 m. gruodžio 31 d. taikytos Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B dalies a punktą.

2. Su draudimu susiję teisės aktai

a) Pirmoji ne gyvybės draudimo direktyva

9. 1973 m. liepos 24 d. Pirmosios Tarybos direktyvos 73/239/EEB dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su tiesioginio draudimo, išskyrus gyvybės draudimą, veiklos pradėjimu ir vykdymu, derinimo(4), iš dalies pakeistos 1984 m. gruodžio 10 d. Tarybos direktyva 84/641/EEB(5) (toliau – Pirmoji ne gyvybės draudimo direktyva), priede buvo nustatyta:

„Rizikų klasifikacija pagal draudimo grupes

<...>

18. Pagalba

Pagalba asmenims, patyrusiems sunkumų keliančiais metu, išvykus iš namų ar iš nuolatinės gyvenamosios vietos.“

b) **Pirmoji gyvybės draudimo direktyva**

10. 1979 m. kovo 5 d. Pirmosios Tarybos direktyvos 79/267/EEB dėl įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatų, susijusių su tiesioginio gyvybės draudimo veiklos pradėjimu ir vykdymu, koordinavimo(6), iš dalies pakeistos 2002 m. kovo 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/12/EB(7) (toliau – Pirmoji gyvybės draudimo direktyva), 1 straipsnyje buvo tvirtinta:

„Ši direktyva reglamentuoja valstybėje narėje steigtą ar pageidaujančią ten įsisteigti įmonių vykdomos savarankiškos tiesioginio draudimo veiklos pradėjimą ir vykdymą tokia forma:

1. Pagal sutartis vykdomos tokios draudimo rūšys:

a) gyvybės draudimas <...>;

b) anuitetai;

c) papildomas draudimas, kuriuo draudžia gyvybės draudimo įmonės <...>;

d) Airijoje ir Jungtinėje Karalystėje taikoma draudimo rūšis, vadinama nuolatiniu sveikatos draudimu, kurio negalima panaikinti.

2. Pagal sutartis vykdomos tokios operacijos, jeigu jas prižiūri už privataus draudimo sektoriaus priežiūrą atsakingos administracinės institucijos:

<...>

c) kolektyviniai pensijų fondų valdymas, t. y. atitinkamos įmonės vardu vykdomos investicijos, ypač turto, sudarančio atsargas tų subjektų, kurie moka išmokas mirties ar išgyvenimo atveju arba nutraukus veiklą ar sumažinus jos apimtį, valdymo operacijos;

d) c punkte nurodytos operacijos, jeigu jos apdraustos kapitalo išsaugojimo arba minimaliųjų palūkanų mokėjimo draudimu;

<...>“

11. Pirmosios gyvybės draudimo direktyvos 7 straipsnio 2 dalyje buvo nustatyta:

„Leidimas išduodamas vykdyti tam tikros priede nurodytos grupės draudimą. Leidimas galioja visai draudimo grupei, nebent pareiškėjas pageidauja prisiimti tik kai kurias tai grupei priskiriamas rizikas.“

12. Minėtos direktyvos 8 straipsnio 1 dalyje buvo nurodyta:

„Kiekviena valstybė narė reikalauja, kad jos teritorijoje įsisteigusios ir gauti leidimų siekiančios draudimo įmonės:

<...>

b) vykdyti tik šioje direktyvoje nurodytą veiklą ir tiesiogiai su ja susijusias operacijas ir

neužsiimt? jokia kita komercine veikla[.]“

13. Pirmosios gyvyb?s draudimo direktyvos priede buvo pateikiamas s?rašas, pavadintas „Draudimo grup?s“, jo VII punkte minimas „Kolektyvini? pensij? fond? valdymas, nurodytas 1 straipsnio 2 dalies c ir d punktuose“.

14. Pirmoji gyvyb?s draudimo direktyva buvo panaikinta ir pakeista 2002 m. lapkri?io 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/83/EB d?l gyvyb?s draudimo(8) (toliau – Direktyva 2002/83). Direktyvos 2002/83 2 straipsnyje buvo pakartotos Pirmosios gyvyb?s draudimo direktyvos 1 straipsnio nuostatos. Direktyvos 2002/83 5 straipsnio 2 dalyje buvo pakartotas Pirmosios gyvyb?s draudimo direktyvos 7 straipsnio 2 dalies tekstas. Direktyvos 2002/83 I priedo „Draudimo grup?s“ VII punkte minimas „Kolektyvini? pensij? fond? valdymas, nurodytas 2 straipsnio 2 dalies c ir d punktuose“.

15. Direktyva 2002/83 savo ruožu buvo panaikinta ir pakeista 2009 m. lapkri?io 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/138/EB d?l draudimo ir perdraudimo veiklos prad?jimo ir jos vykdymo („Mokumas II“)(9) (toliau – direktyva „Mokumas II“). Pastarosios direktyvos 2 straipsnio 3 dalyje pakartojamas Pirmosios gyvyb?s draudimo direktyvos 1 straipsnio turinys, vartojant iš esm?s tokias pa?ias formuluotes. Direktyvos „Mokumas II“ 15 straipsnio 2 dalyje nustatyta:

„Pagal 14 straipsn? leidimas išduodamas vykdyti tam tikros I priedo A dalyje arba II priede nurodytos tiesioginio draudimo grup?s draudimo veikl?. Jis galioja visai grupei, nebent pareišk?jas pageidauja prisiimti tik kai kurias tai grupei priskiriamas rizikas.“

16. Direktyvos „Mokumas II“ II priedo „Gyvyb?s draudimo grup?s“ VII punkte minimas „Kolektyvini? pensij? fond?, nurodyt? 2 straipsnio 3 dalies b punkto iii ir iv papunk?iuose, valdymas [Kolektyvini? pensij? fond? valdymas, nurodytas 2 straipsnio 3 dalies b punkto iii ir iv papunk?iuose]“.

B. Jungtin?s Karalyst?s teis?

17. Iš prašymo priimti prejudicin? sprendim? matyti, kad pagal Jungtin?s Karalyst?s teis?s aktus, kuriais reglamentuojamas leidim? suteikimas draudimo bendrov?ms, pensij? fond?, ?skaitant susijusius su nustatyto dydžio išmok? profesini? pensij? sistemomis, valdymo paslaug? teikimas buvo laikomas „draudimo veikla“, jeigu j? vykdo draudikas, vykstantis draudimo veikl?. Taigi leidim? turint? Jungtin?s Karalyst?s draudik? pagal Pirmosios gyvyb?s draudimo direktyvos 1 straipsnio 2 dal? priži?r?jo „už privataus draudimo sektoriaus prieži?r? atsakingos administracin?s institucijos“. Bendrov?, kuri n?ra draudikas, pensij? fond?, ?skaitant susijusius su nustatyto dydžio išmok? profesini? pensij? sistemomis, valdymo paslaugoms teikti neprival?jo gauti draudikui numatyto leidimo. Bendrov?, kuri n?ra draudikas, leidim? teikti tokias paslaugas tur?jo gauti pagal kitus teis?s aktus.

18. Kalbant apie PVM, susijus? su pensij? fond? valdymo paslaugomis, iš Teisingumo Teismui pateiktos bylos medžiagos matyti, kad atitinkamu laikotarpiu Jungtin?s Karalyst?s mokes?i? administratorius skirtingai taik? PVM, atsižvelgdamas ? tai, ar šias paslaugas teik? draudikai, ar bendrov?s, kurios n?ra draudikai. Iki 2005 m. sausio 1 d. š? skirting? poži?r? l?m? Jungtin?s Karalyst?s teis?s aktai, pagal kuriuos draudimo sandori? neapmokestinimas PVM buvo taikomas tik tiems paslaug? teik?jams, kurie kaip draudikai tur?jo leidim? verstis draudimo veikla. Nuo min?tos dienos iš dalies pakeitus Jungtin?s Karalyst?s teis?s aktus, prašym? priimti prejudicin? sprendim? pateikuso teismo teigimu, mokes?i? administratorius ir toliau laik? neapmokestinamomis PVM tik tas pensij? fond? valdymo paslaugas, kurias teik? draudikai(10), nors tai nebeatitiko ?statymo.

II. Pagrindinė byla ir prejudicinis klausimas

19. *United Biscuits Pension Fund* yra nustatyto dydžio išmokų pensijų fondas, kuriam priskirti bendrovės *United Biscuits (UK)* darbuotojai. Jį valdo patikėtinis *United Biscuits (Pension Trustees)*. Anksčiau, 1989–2006 m. laikotarpiu, pensijų sistemos turtas buvo investuotas į *UB Pension Investment Fund*, kolektyvinio investavimo fondą, kurį valdė patikėtinis *UB Pension Investments*.

20. 2014 m. kovo 18 d. apeliantai pagrindinėje byloje, kaip atitinkamai pensijų fondo ir kolektyvinio investavimo fondo patikėtiniai, pareiškė ieškinį mokesčių administratoriui, siekdami susigrąžinti sumas, kurias jie sumokėjo kaip PVM įvairiems investiciniams fondų valdytojams už pensijų fondų valdymo paslaugų teikimą. Ieškinys buvo susijęs su laikotarpiu nuo 1978 m. sausio 1 d. iki 2013 m. rugsėjo 30 d.

21. Iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad pensijų fondų valdymo paslaugas, kurios buvo teikiamos apeliantams pagrindinėje byloje, sudarė investicijų valdymas patikėtinio vardu. Investicijų valdytojai nebuvo sudarę sutarties su patikėtiniais dėl kokios nors rėšies žalos atlyginimo, jeigu įvyktų draudžiamasis įvykis.

22. Šie investiciniams fondų valdytojai buvo ir bendrovės, kurioms leidžiama verstis draudimo veikla pagal *Insurance Companies Act* (Draudimo bendrovių įstatymas) (toliau – draudikai), ir bendrovės, kurios neturėjo leidimo verstis draudimo veikla, bet kurioms finansų priežiūros institucijos buvo leidusios teikti pensijų fondų valdymo paslaugas (toliau – bendrovės, kurios nėra draudikai).

23. Kalbant apie pensijų fondų valdymo paslaugas, teikiamas nustatyto dydžio išmokų profesiniams pensijų sistemoms, nuo 1978 m. sausio 1 d. iki 2013 m. rugsėjo 30 d. mokesčių administratorius skyrė draudikų teikiamas paslaugas, kurios nebuvo apmokestinamos PVM, ir bendrovių, kurios nėra draudikai, teikiamas paslaugas, kurioms buvo taikomas PVM(11).

24. 2017 m. lapkričio 30 d. sprendimu *High Court of Justice (England & Wales), Chancery division* (Aukštasis teisingumo teismas (Anglija ir Velsas), Kanclerio skyrius, Jungtinė Karalystė) atmetė apeliantų pagrindinėje byloje ieškinį ir, be kita ko, nusprendė, kad bendrovių, kurios nėra draudikai, teikiamos pensijų fondų valdymo paslaugos minėtu laikotarpiu nebuvo neapmokestinamos PVM.

25. Gavus apeliantų apeliacinį skundą dėl šio sprendimo, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui kyla klausimas, ar bendrovių, kurios nėra draudikai, teikiamos pensijų fondų valdymo paslaugos pagal Sąjungos teisę neapmokestinamos PVM. Jis patikslina, kad pirmosios instancijos teismas dar nenusprendė, ar draudikų ir bendrovių, kurios nėra draudikai, teikiamos pensijų fondų valdymo paslaugos buvo tokios pačios arba pakankamai panašios, kad būtų galima taikyti mokesčių neutralumo principą, darant prielaidą, kad šis principas taikytinas.

26. Šiomis aplinkybėmis *Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division)* (Anglijos ir Velso apeliacinis teismas, Civilinio bylų skyrius, Jungtinė Karalystė) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šį prejudicinį klausimą:

„Ar tokios pensijų fondų valdymo paslaugos, kurias patikėtiniais teikia: a) draudikai; ir (arba) b) bendrovės, kurios nėra draudikai, teikimas yra „draudimo sandoriai“, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2006/112 135 straipsnio 1 dalies a punktą (anksčiau – Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B dalies a punktas)?“

III. Procesas Teisingumo Teisme

27. Apeliantai pagrindinėje byloje, Jungtinės Karalystės vyriausybė ir Komisija pateikė rašytines pastabas.
28. Per 2019 m. vasario 26 d. vykusį teismo posėdį jie visi pateikė pastabas žodžiu.

IV. Analizė

29. Šioje byloje keliamas klausimas, ar pensijų fondų valdymo paslaugos, pagal nacionalinę teisę teikiamos patikėtiniu vardu neturint draudikams išduodamo leidimo, gali būti laikomos „draudimo sandoriais“, kaip tai suprantama pagal Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B dalies a punktą ir Direktyvos 2006/112 135 straipsnio 1 dalies a punktą, ir tuo remiantis neapmokestinamos PVM. Prieš pradedant tai nagrinėti iš esmės, pateiktinos kelios pirminės pastabos dėl ginčo dalyko ir principų, kuriais grindžiamos aptariamoms nuostatos (A skirsnis). Paskui reikia priminti ir išnagrinėti jurisprudencijoje nustatytus kriterijus, susijusius su aptariamo neapmokestinimo taikymo sritimi (B skirsnis), siekiant išnagrinėti PVM skirtą nuostatą ir direktyvą dėl draudimo sąsajų (C skirsnis). Galiausiai reikia atmesti vienodo požiūrio ir mokesčių neutralumo principų taikymą šioje byloje (D skirsnis).

A. Pirminės pastabos

30. Iš pradžių pateiktinos kelios pirminės pastabos, susijusios su prejudicinio klausimo apimtimi (1), paskui primintini tam tikri aspektai, susiję su Direktyvos 2006/112 135 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytais neapmokestinimo atvejais (2).

1. Dėl prejudicinio klausimo apimties

31. Pirma, reikia konstatuoti, kad, kaip matyti iš nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą, pagrindinė byla susijusi su pensijų fondų valdymo paslauga, suteikta apeliantams pagrindinėje byloje laikotarpiu nuo 1978 m. sausio 1 d. iki 2013 m. rugsėjo 30 d., apmokestinimu.

32. Taigi prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo klausimą reikia nagrinėti atsižvelgiant ir į Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B dalies a punktą, ir į Direktyvos 2006/112 135 straipsnio 1 dalies a punktą, nes abiejose šiose nuostatose nurodyta, kad „valstybės narės neapmokestina PVM“ „draudimo ir perdraudimo sandorį“, „skaitant su jais susijusias paslaugas, kurias teikia draudimo brokeriai ir draudimo agentai“. Tiesa, Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B dalis visose redakcijose pradedama papildomu patikslinimu, pagal kurį valstybės narės taip neapmokestina „nepažeisdamos kitų Bendrijos nuostatų“ ir „taikydamos sąlygas, kurias jos turi nustatyti, siekdamos užtikrinti, kad atleidimas nuo mokesčių būtų teisingas ir sąžiningas [paprastas] ir kad būtų užkirstas kelias galimam mokesčių vengimui, išsisukinėjimui ar piktnaudžiavimui“. Tačiau, mano manymu, šis patikslinimas nedaro poveikio šioje nuostatoje nurodyto neapmokestinimo taikymo srities, palyginti su Direktyvos 2006/112 135 straipsnio 1 dalies a punkte nustatyta taikymo sritimi, taigi neturi tokios toliau pateikiamai analizei. Todėl toliau išdėstyti argumentai taikytini abiem šioms nuostatomis. Vis dėlto tam, kad būtų lengviau skaityti šį išvadą, reikia remtis naujesne nuostata, t. y. Direktyvos 2006/112 135 straipsnio 1 dalies a punktu.

33. Antra, primintina, kad Direktyvos 2006/112 135 straipsnio 1 dalies a punkte nurodyta, kad valstybės narės neapmokestina PVM „draudimo ir perdraudimo sandorį“, „skaitant su jais susijusias paslaugas, kurias teikia draudimo brokeriai ir draudimo agentai“.

34. Vis dėlto, kadangi, viena vertus, prejudiciniame klausime konkrečiai nurodyta sąvoka „draudimo sandoriai“ ir, kita vertus, apeliantai pagrindinėje byloje tiek prašymą priimti prejudicinį

sprendim? pateikusiam teisme, tiek Teisingumo Teisme teig?, kad pensij? fond? valdymo paslaug? teikimas yra „draudimo sandoris“, š? klausim? reikia nagrin?ti atsižvelgiant ? Direktyvos 2006/112 135 straipsnio 1 dalies a punkto pirm?j? dal?. Taigi ši išvada nebus susijusi su šios nuostatos antr?ja dalimi, kurioje nurodyta, kad PVM neapmokestinamos „su [draudimo ir perdraudimo sandoriais] susijus[ios] paslaug[os], kurias teikia draudimo brokeriai ir draudimo agentai“(12).

35. Nusta?ius prejudicinio klausimo apimt? glaustai primintini tam tikri aspektai, susij? su Direktyvos 2006/112 135 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytais neapmokestinimo atvejais.

2. D?I Direktyvos 2006/112 135 straipsnio 1 dalies aiškinimo princip?

36. Pirma, iš suformuotos jurisprudencijos matyti, kad Direktyvos 2006/112 135 straipsnio 1 dalyje nurodyti neapmokestinimo atvejai yra savarankiškos S?jungos teis?s s?vokos, kuri? tikslas – išvengti prieštaravim? taikant PVM sistem? valstyb?se nar?se ir kurios turi b?ti aiškinamos atsižvelgiant ? bendros PVM sistemos bendr? kontekst?(13).

37. Antra, primintina, kad s?vokos, vartojamos Direktyvos 2006/112 135 straipsnio 1 dalyje nurodytiems neapmokestinimo atvejams apibr?žti, turi b?ti aiškinamos siaurai, nes tai yra bendrojo principo, pagal kur? PVM apmokestinamas kiekvienas apmokestinamojo asmens paslaug? teikimas už atlyg?, išimtis(14). Vadinasi, jei paslaug? teikimas nepriskiriamas prie Direktyvoje 2006/112 nurodyt? neapmokestinimo atvej?, toks paslaug? teikimas apmokestinamas PVM pagal šios direktyvos 2 straipsnio 1 dalies c punkt?(15).

38. Taigi min?t? s?vok? aiškinimas turi atitikti tikslus, kuri? siekiama Direktyvos 2006/112 135 straipsnio 1 dalyje nurodytais neapmokestinimo atvejais, ir juo turi b?ti paisoma reikalavim?, kylan?i? iš mokes?i? neutralumo principo, neatsiejamo nuo bendros PVM sistemos. Iš pastarojo principo išplaukia, kad ?kio subjektai turi tur?ti galimyb? pasirinkti veiklos organizavimo form?, kuri griežtai ekonominiu poži?riu jiems labiausiai tinka, nerizikuodami, kad j? sandoriams nebus taikomas šioje nuostatoje numatytas neapmokestinimas(16).

B. D?I jurisprudencijoje ?tvirtint? kriterij?, susijusi? su Direktyvos 2006/112 135 straipsnio 1 dalies a punktu

1. D?I s?vokos „draudimo sandoriai“ taikymo srities

39. Kalbant apie Direktyvos 2006/112 135 straipsnio 1 dalies a punkto materialin? taikymo srit?, pažym?tina, kad, nepaisant teis?s akto pasi?lymo, kuriame apibr?žiama s?voka „draudimo sandoriai“(17), šioje nuostatoje tokios apibr?žties iki šiol n?ra pateikiama. Taigi min?ta nuostata turi b?ti aiškinama atsižvelgiant ? kontekst?, šios direktyvos tikslus ir sistem?, pirmiausia – ? joje numatyt? neapmokestinimo atvej? *ratio legis*(18). Taigi kokios yra esmin?s draudimo sandorio sudedamosios dalys? Pagal Teisingumo Teismo jurisprudencijoje jau suformuot? apibr?žt?(19) draudimo sandoriams b?dinga „tai, jog draudikas, gav?s draudimo ?mok?, ?sipareigoja ?vykus draudžiamajam ?vykiui išmok?ti draud?jui išmok?, sutart? sudarant sutart?“(20).

40. Taigi b?tent *rizikos prisi?mimas* už atlyg? leidžia kvalifikuoti veikl? kaip „draudimo sandor?“(21). Pati „draudimo sandorio“ esm? ta, kad draud?jas apsaugo nuo rizikos ateityje patirti neapibr?žt?, bet galb?t dideli? finansini? nuostoli?, sumok?damas tam tikr? apibr?žt?, bet ribot? ?mok?(22).

41. Be to, s?voka „draudimo sandoriai“ turi b?ti suprantama siaurai. Šiuo klausimu, kaip yra pažym?jusi generalin? advokat? J. Kokott, Direktyvos 2006/112 135 straipsnio 1 dalies a punkto nuostatoje „n?ra bendrais bruožais kalbama apie *draudimo veiklos* <...> sandorius arba *draudimo valdym?*

<...>, remiantis jos tekstu ji taikoma vien tik draudimo sandoriams“(23). Todėl Teisingumo Teismas nusprendė, kad draudimo sandorius reikia skirti nuo finansinių paslaugų, nes yra skirtingai suformuluotas Direktyvos 2006/112 135 straipsnio 1 dalies a punktas, kuris susijęs tik su draudimo sandoriais tikrąja prasme, ir šios direktyvos 135 straipsnio 1 dalies d ir f punktai, kurie susiję su sandoriais „dėl“ tam tikrų banko sandorių(24).

42. Be to, pažymėtina, kad dėl draudimo sandorių pobūdžio draudimo paslaugos teikėjo, t. y. draudikų, ir asmenų, kurio rizika apdrausta, t. y. draudėjų, sieja sutartiniai santykiai(25).

43. Kitaip tariant, pagal minėtą jurisprudenciją Direktyvos 2006/112 135 straipsnio 1 dalies a punkte nurodyti atvejai apima ne visus sandorius, o tik šiuos konkrečius draudimo kriterijus atitinkančius sandorius.

44. Vadovaujantis minėta jurisprudencija, draudimo sandorį sudaro šios dalys: rizika, atlygis ir garantija grindžiamos paslaugos suteikimas įvykus draudimui įvykiui. Kitaip tariant, Direktyvos 2006/112 135 straipsnio 1 dalies a punkte nurodyti atvejai apima ne visus sandorius, o tik sandorius, kurie atitinka šiuos kriterijus.

45. Dėl taikymo asmenims srities Teisingumo Teismas yra nusprendęs, jog sėvoka „draudimo sandoriai“ yra pakankamai plati, kad apimtų draudžiamąją apsaugą, suteikiamą draudėjo, kuris pats nėra draudikas, bet kolektyvinio draudimo atveju suteikia savo klientams tokią apsaugą, naudodamasis draudiko, prisiimančio draudžiamąją riziką, paslaugomis(26). Taigi formalus bendrovės statuso nepakanka siekiant nustatyti, ar jos veikla patenka į aptariamą neapmokestinimo taikymo sritį(27). Būtent sutartinis santykių tarp draudimo paslaugos teikėjo ir asmens, kurio rizika apdraudžiama, buvimas ir pats aptariamų veiklos turinys atsižvelgiant į šios išvados 40–42 punktuose minėtas sąlygas turi lemiamos reikšmės dėl Direktyvos 2006/112 135 straipsnio 1 dalies a punkto taikymo(28).

2. Dėl jurisprudencijoje tvirtintų kriterijų taikymo šioje byloje

46. Mano manymu, šioje byloje aptariamų apeliančių įsigytos paslaugos neatitinka šios išvados 40–42 punktuose minėtų kriterijų, bet prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateiktas teismas turi tai patikrinti. Iš tikrųjų prašyme priimti prejudicinį sprendimą pažymima, kad „[pensijų fondų valdymo] paslaugas, kurios buvo teikiamos [apeliantams] <...>, sudaro investicijų valdymas [jų] vardu“ ir kad „investicijų valdytojai [nesudarę] sutarties su patikėtiniais dėl kokios nors rėšies žalos atlyginimo, jeigu įvyktų draudžiamasis įvykis“. Teismo posėdyje dėl šios aplinkybės pateikus klausimą apeliančiams, jie patvirtino, kad kalbama apie pensijų fondų valdymą.

47. Iš to matyti, kad ginėjamos pensijų fondų valdymo paslaugos nereikalauja, jog investicijų valdytojai už atlygą prisiima riziką. Priešingai, kaip pabrėžia Komisija, aišku, kad šios paslaugos reikalauja apeliančių laikomo finansinio turto valdymą. Tačiau pats turto valdymas nereikalauja rizikos prisiėmimo, tai kitokia paslauga, būtiną tam, kad tinkamai veiktų apeliančių valdomas pensijų fondas. Be to, iš nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad apeliančių pagrindinėje byloje ir pensijų fondo naudos gavėjų nesieja draudimo sutartiniai santykiai. Nors patikėtiniai ir investicijų valdytojai yra susiję teisiniais santykiais, kurie iš tikrųjų gali būti reikšmingi atliekant sandorius profesinių pensijų sistemų naudai, patikėtinis vykdoma veikla savaime nereikalauja neapmokestinamų draudimo sandorių, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2006/112 135 straipsnio 1 dalies a punktą.

48. Taigi, kaip matyti iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą, investicijų valdytojai nesudarę sutarties su patikėtiniais dėl kokios nors rėšies žalos atlyginimo, jeigu įvyktų draudžiamasis įvykis, todėl ginėjamos pensijų fondų valdymo paslaugos nereikalauja, kad investicijų valdytojai už atlygą prisiima riziką. Tai reikalauja, kad tokia veikla nepriskiriama prie „draudimo sandorių“, kaip jie

suprantami pagal Direktyvos 2006/112 135 straipsnio 1 dalies a punktą; prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateiktas teismas, remdamasis jam nurodytomis faktinėmis ir teisinėmis aplinkybėmis, turi tai patikrinti.

49. Be to, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateiktas teismas pažymi, kad pagrindinėje byloje aptariama pensijų išmokų sistema „panaš[is] į nagrinėj[amą] Teisingumo Teismo sprendime *Wheels Common Investment Fund Trustees ir kt.*“(29). Šiame sprendime Teisingumo Teismas nusprendė, kad pensijų fondų valdymas nėra neapmokestinamas PVM kaip „specialioji investicinių fondų <...> valdym[as]“, kaip tai suprantama pagal Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B dalies d punkto 6 papunktį ir Direktyvos 2006/112 135 straipsnio 1 dalies g punktą. Tačiau minėtoje byloje neapmokestinimo kaip „draudimo sandorio“, kuris nagrinėjamas šioje byloje, klausimas nebuvo keliamas. Taigi, nors tas sprendimas leidžia suprasti aptariamą pensijų sistemą, juo šioje byloje remtis negalima.

50. Vadinas, Teisingumo Teismo jurisprudencijoje nustatyta sąvoka „draudimo sandoriai“ apibrėžtis neapima aptariamą investicijų valdytojų paslaugą.

C. Dėl Direktyvos 2006/112 135 straipsnio 1 dalies a punkto sąsajos su draudimo direktyvomis

51. Apeliantai pagrindinėje byloje neginiėja, kad fondų valdymo sandoriai neatitinka su sąvoka „draudimo sandoriai“ susijusi jurisprudencijoje tvirtinti kriterijai, priminti šios išvados 39–44 punktuose. Vis dėlto jie yra tos nuomonės, kad ši sąvoka įvairiuose Sąjungos teisės aktuose turi būti aiškinama vienodai; ji reikia vienodai aiškinti ir pagal Direktyvą 2006/112, ir pagal Pirmąją gyvybės draudimo direktyvą, ir pagal Direktyvą 2002/83, ir pagal direktyvą „Mokumas II“ (toliau visos kartu – draudimo direktyvos). Sąvoka „draudimas“ Sąjungos teisėje turi *sui generis* reikšmę, kuri skiriasi nuo nacionalinės teisės sistemose vartojamą sąvoką „rizikos draudimas“, taigi yra savarankiška sąvoka. Todėl ji turi būti aiškinama atsižvelgiant į šias draudimo direktyvas.

52. Apeliantai pagrindinėje byloje pažymi, be kita ko, kad draudimo direktyvos aiškiai reglamentuoja investicijų ir pensijų fondų turto valdymo sandorius, kurie apibūdunami kaip draudimo grupė. Todėl jie mano, kad pagrindinėje byloje aptariama veikla laikytina „draudimo sandoriais“, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2006/112 135 straipsnio 1 dalies a punktą, ir tuo remiantis neapmokestintina. Savo argumentus jie grindžia Sprendimo *CPP*(30) 18 punktu, kuriame Teisingumo Teismas nurodė, kad „nėra jokių priežasčių sąvoką „draudimas“ aiškinti skirtingai, atsižvelgiant į tai, ar ji vartojama [Pirmojoje ne gyvybės draudimo direktyvoje], ar Šeštojoje direktyvoje“.

53. Taigi šioje byloje reikia išnagrinėti klausimą, ar sąvoka „draudimo sandoriai“, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2006/112 135 straipsnio 1 dalies a punktą, apibrėžtis gali būti išplėsta, kaip siūlo apeliantai.

1. Dėl kryžminės nuorodos tarp Direktyvos 2003/112 ir draudimo direktyvų nebuvimo

54. Pirmiausia konstatuotina, kad jokioje draudimo direktyvoje ar Direktyvos 2006/112 nuostatoje nėra aiškiai nurodyta, kad sąvoka „draudimo sandoriai“ turi būti vienodai suprantama pagal šias dvi teisės aktų grupes. Apie galimybes sugretinti kai kurias bendras dviejų antrinės teisės normų sąvokas užsimenama jurisprudencijoje. Be kita ko, Sprendime *CPP*, kuriame pateiktos su tuo susijusios gairės, Teisingumo Teismas nusprendė, kad „nėra jokio pagrindo skirtingai aiškinti sąvoką „draudimas“, atsižvelgiant į tai, ar ji vartojama [Pirmojoje ne gyvybės draudimo direktyvoje], ar Šeštojoje direktyvoje“(31), todėl aptariamą paslaugą galėjo sudaryti Pirmosios ne gyvybės draudimo direktyvos priede nurodyta draudimo veikla. Be to, Sprendime *Skandia*(32) Teisingumo Teismas išplėtė šios formuluotės reikšmę, darydamas nuorodą ne tik į Pirmąją ne

gyvybės draudimo direktyvą, bet ir ? draudimo direktyvas(33). Taigi nagrinėdamas šią bylą, be svarstymų, ar investicijų ir pensijų fondų valdymo sandorius apima sėvoka „draudimo sandoriai“, kaip tai suprantama pagal suformuotoje jurisprudencijoje išaiškintą Direktyvos 2006/112 135 straipsnio 1 dalies a punktą, Teisingumo Teismas turi nuspręsti, ar šios sėvokos reikšmė yra tokia pati kaip ir sėvokos, vartojamos draudimo direktyvose, todėl investicijų valdymo paslaugas, teikiamas administruojant bendrovės pensijų sistemą, apima ši sėvoka, kaip ji suprantama pagal šį straipsnį.

55. Šiuo klausimu nesant aiškių patikslinimų pažymėtina, kad „tai atitinka Teisingumo Teismo praktiką – aiškinant konkrečias [Direktyvos 2006/112] sėvokas atsižvelgti ? reikšmingus su mokesčių teise nesusijusius [Sėjungos] teisės aktus tiek, kiek jais siekiama tų [tokių pačių] tikslų“ (34). Taigi, reikia išnagrinėti, viena vertus, priežastis, dėl kurios investicijų valdymo sandoriai patenka ? draudimo direktyvų taikymo sritį, ir, kita vertus, draudimo sandorių, kaip tai suprantama pagal Direktyvą 2006/112, neapmokestinimo PVM tikslų ir funkcijų.

2. Dėl investicijų valdymo sandorių ?traukimo ? draudimo direktyvų taikymo srities priežasčių

56. Apeliantai pabrėžia, kad pagal Pirmosios gyvybės draudimo direktyvos, kuria nustatoma sistema, susijusi su ilgalaikio draudimo veikla, 1 straipsnio 2 dalies c punktas ? šios direktyvos taikymo srities patenka „kolektyvinių pensijų fondų valdymas“. ? šių taikymo srities kaip „draudimo rėšys“ taip pat patenka „gyvybės draudimas“ (šios direktyvos 1 straipsnio 1 dalies a punktas ir priedo I punktas), „anuitetai“ (šios direktyvos 1 straipsnio 1 dalies b punktas) ir „tontinos“ (šios direktyvos 1 straipsnio 2 dalies a punktas). Vis dėlto nėra viena iš šių veiklos rėšių neatitinka šios išvados 40–44 punktuose minėtoje jurisprudencijoje nustatytos „klasikinės“ apibrėžties.

57. Šiuo klausimu pirmiausia patikslintina, kad sėvoka „kolektyvinių fondų valdymas“ negali būti palikta kiekvienos valstybės narės vertinimui, nes nei Pirmosios gyvybės draudimo direktyvos 1 straipsnio 2 dalies c punkte, nei šios direktyvos priede, nei jokioje atitinkamoje Direktyvos 2002/83 ar direktyvos „Mokumas II“ nuostatoje nėra nuorodos ? valstybių narių teisė, kiek tai susiję su šia sėvoka. Pagal Teisingumo Teismo suformuotą jurisprudenciją iš vienodo Sėjungos teisės taikymo ir lygybės principo reikalavimų išplaukia, kad jei Sėjungos teisės nuostatoje dėl jos prasmės ir taikymo srities nėra jokios aiškos nuorodos ? valstybių narių teisė, ši nuostata visoje Europos Sėjungoje paprastai turi būti aiškinama savarankiškai ir vienodai, atsižvelgiant ne tik ? jos tekstą, bet ir ? jos kontekstą ir teisės aktu, kurio dalis ji yra, siekiamus tikslus(35).

58. Kalbant, pirma, apie Pirmojoje gyvybės draudimo direktyvoje vartojamas formuluotes, iš šios direktyvos 1 straipsnio 2 dalies c punkto teksto matyti, kad reikia skirti, viena vertus, šio straipsnio 1 dalyje nurodytas „draudimo rėšis“(36) ir, kita vertus, šio straipsnio 2 dalyje minimas „operacijas“(37). Net jei pirmosios reiškia draudimo veiklą tiesiogine prasme, antrosios reiškia panašią veiklą, glaudžiai susijusią su šia draudimo veikla. Taigi kalbama apie papildomas operacijas, kurias apima Pirmoji gyvybės draudimo direktyva ir jį pakeitę teisės aktai, nors tai nėra draudimo veikla tiesiogine prasme.

59. Be to, pažymėtina, kad tokie „draudimo rėšių“ ir „operacijų“ skyrimai lemia visų redakcijų Pirmosios gyvybės draudimo direktyvos 8 straipsnio 1 dalies b punktas, pagal kurį reikalaujama, kad gauti leidimų siekiantios draudimo ?monės „vykdytų tik šioje direktyvoje nurodytą veiklą ir tiesiogiai su ja susijusias operacijas“. Skirtumas tarp „draudimo rėšių“ ir „operacijų“ taip pat išlaikomas tiek Direktyvoje 2002/83, tiek direktyvoje „Mokumas II“(38), kuriose daroma nuoroda ? „kolektyvinių pensijų fondų valdymą“, kaip „operacijų“(39), minėtą pirmesniame punkte. Minėta dichotomija taip pat lemia tai, kad Sprendime Alonso(40), kuriuo remiasi apeliantai pagrindinėje byloje, pateikti argumentai šioje byloje netaikytini. Iš tikrųjų tas sprendimas susijęs su gyvybės draudimo sutartimis, kurioms gali būti taikomas Pirmosios gyvybės draudimo direktyvos 1

straipsnio 1 dalies a punktas ir šios direktyvos priedo III punktas(41), o šioje byloje apeliantai remiasi šio straipsnio 2 dalyje nurodyta operacija.

60. Be to, kiek tai susij? su apeliant? argumentu, grindžiamu Pirmosios gyvyb?s draudimo direktyvos 7 straipsnio 2 dalies, siejamos su šios direktyvos priedu, formuluote, palyginti su kalbin?mis versijomis, kuriomis ši direktyva buvo priimta(42), matyti, kad tik versijose dan? ir angl? kalbomis investicij? valdymo sandoriai apib?dinami kaip „draudimo grup?“(43). Priešingai, versijose vokie?i?, pranc?z?, ital? ir nyderland? kalbomis min?tos direktyvos 7 straipsnio 2 dalyje ir priedo pavadinime daroma nuoroda tik ? veiklos „r?šis“(44), taigi leidžiama suprasti, kad „kolektyvini? pensij? fond? valdymas“, minimas šio priedo VII punkte, reiškia veiklos, o ne draudimo r?š?(45). Ta?iau reikia pripažinti: kadangi min?to 7 straipsnio 2 dalies pirmoje pastraipoje nurodyta galimyb? apeliantams prašyti išduoti leidim? pageidaujant „priiimti tik kai kurias tai grupei priskiriamas rizikas“, atrodo, kad šioje nuostatoje daroma nuoroda ? draudimo grup?. Vis d?lto iš to negalima daryti išvados, kad pagal min?to 7 straipsnio 2 dal? visa atitinkama veikla laikoma „draudimo veikla“. Priešingai, kaip pabr?ž? Komisija, nuoroda ? „rizikas“ aiškiai rodo, kad draudimo veiklai pirmiausia b?dingas b?tent rizikos prisi?mimas. Tai, mano manymu, reiškia, kad argumentas, grindžiamas Pirmosios gyvyb?s draudimo direktyvos 7 straipsnio 2 dalies, siejamos su šios direktyvos priedu, formuluote, neturi reikšm?s.

61. Bet kuriuo atveju pagal suformuot? jurisprudencij? esant ?vairi? kalbini? S?jungos teis?s teksto versij? neatitikim?, atitinkama nuostata turi b?ti aiškinama atsižvelgiant ? teis?s nuostat?, kuri? dalis ji yra, bendr? sistem? ir tiksl?(46).

62. Taigi, antra, kiek tai susij? su S?jungos draudimo srities teis?s akt? bendra sistema ir tikslu, mano manymu, s?vokos „kolektyvini? pensij? fond? valdymas“ ir „operacija“ turi b?ti suprantamos atsižvelgiant, viena vertus, ? tiksl? suderinti valstybi? nari? teis?s aktus, susijusius su gyvyb?s draudimo veikla, nurodyt? Pirmojoje gyvyb?s draudimo direktyvoje, ir, kita vertus, ? tikslus nustatyti klasifikacij? pagal veiklos r?šis, apibr?žiant tas, „kurioms vykdyti b?tina gauti leidim?“, ir „patikslinti tokio leidimo išdavimo ir panaikinimo s?lygas“, nurodytus šios direktyvos antroje ir penktoje konstatuojamosiose dalyse. Mano nuomone, visus šiuos tikslus reikia vertinti atsižvelgiant ? min?tos direktyvos 1 straipsnio 2 dal?, kurioje ?tvirtinta, kad šioje nuostatoje minimos operacijos patenka ? šios direktyvos taikymo srit? tik tuo atveju, jei nurodytas veiklos r?šis „priži?ri už privataus draudimo sektoriaus prieži?r? atsakingos administracin?s institucijos“(47). Tokia formuluot? akivaizdžiai vartojama s?moningai, tod?l negali b?ti laikoma nereikšminga. Iš tikr?j? šis žodži? junginys reiškia, kad Pirmoji gyvyb?s draudimo direktyva apima tik veikl?, kuri? leidžia vykdyti šios institucijos. Vadinasi, siekiant min?t? tiksl? ši direktyva, kuri yra derinimo direktyva, apima tiek gyvyb?s draudimo veikl?, kuri yra pagrindin? gyvyb?s draudimo bendrov?ms, tiek papildomus sandorius, kurie nereiškia draudimo veiklos siaur?ja prasme.

63. Taigi darytina tarpin? išvada, jog tai, kad operacija, kaip antai kolektyvini? pensij? fond? valdymas, yra minima Pirmojoje gyvyb?s draudimo direktyvoje ir j? pakeitusiuose teis?s aktuose, nereiškia, kad ji yra gyvyb?s draudimo veikla, kaip tai suprantama pagal S?jungos draudimo srities teis?s aktus.

3. *Draudimo sandori?, kaip tai suprantama pagal Direktyv? 2006/112, neapmokestinimo PVM tikslas*

64. Kaip jau yra pabrėžę generaliniai advokatai M. Poiares Maduro(48) ir P. Mengozzi(49), „draudimo ir perdraudimo sandorių“ neapmokestinimo pagal Direktyvos 2006/112 135 straipsnį negalima aiškiai ar akivaizdžiai pateisinti nei remiantis pačia Direktyva 2006/112, nei netgi prieš ją galiojusia Šeštąja direktyva. Jų teigimu, teisės aktų leidėjo sprendimas neapmokestinėti tokių sandorių paaiškinamas, viena vertus, socialinio ir politinio pobūdžio motyvais ir, kita vertus, administracinio pobūdžio priežastimis(50).

65. Pirma, dėl šių socialinių ir politinių motyvų pakanka konstatuoti, kad pagal Direktyvos 2006/112 401 straipsnį (anksčiau – Šeštosios direktyvos 33 straipsnis) valstybės narės iš esmės leidžiama „toliau taikyti ar įvesti mokesčius draudimo sutartims“. Atsižvelgdamas bent jau tai, kad gali būti taikomas dvigubas apmokestinimas, t. y. tiek pačių sandorių apmokestinimas PVM ir draudimo sutarties mokesčiais, Teisingumo Teismas Sprendime *CPP* nusprendė, kad „jei galutinis vartotojas būtų apmokestinamas ne tik pastaruoju mokesčiu, bet – kolektyvinio draudimo atveju – ir PVM“, „toks rezultatas prieštarautų [šios direktyvos 135 straipsnio 1 dalies a punkte] nurodyto atleidimo nuo mokesčio tikslui“(51). Kaip remdamasi Šeštosios direktyvos parengiamaisiais dokumentais per teismo posūdį paaiškino Komisija, nors tiesa, kad Direktyvos 2006/112 135 straipsnio 1 dalies a punkto ir 401 straipsnio genezės nėra tiesiogiai susijusios, vis dėlto pirmoji nuostata yra antrosios nuostatos pasekmė. Taigi draudimo sandorių ir susijusių paslaugų, kurias teikia draudimo brokeriai ir draudimo agentai, neapmokestinimas tokiais atvejais turėtų neleisti dvigubai apmokestinėti galutinio vartotojo(52).

66. Antra, dėl priežasčių, susijusių su administraciniais sunkumais, pažymėtina, kad, kaip nurodė Komisija šioje byloje pateiktose rašytinėse pastabose ir generalinis advokatas N. Fennelly byloje *CPP*(53), sunku iš anksto nustatyti apmokestinamųjų vertę, susijusių su kiekvienu draudimo įmokos mokėjimu, nors tai būtų taikant dabartinę PVM sistemą(54). Kaip per teismo posūdį paaiškino Komisija, tai yra pats aptariamo neapmokestinimo buvimo pagrindas.

67. Pritariu minėtam generaliniam advokatui M. Poiares Maduro ir P. Mengozzi požiūriui, kiek tai susiję su aptariamo neapmokestinimo tikslais. Tačiau pagrindinėje byloje aptariamą patikėtinią vykdomą veiklą, atrodo, kaip konstatuota šios išvados 46–48 punktuose, nėra vykdoma pagal draudimo sutartį ir nesuteikia pagrindo mokėti draudimo įmoką atitinkančią sumą. Taigi matyti, kad bent apeliantsams pagrindinėje byloje tenka to nulemta PVM našta, kuri, beje, gali būti apskaičiuojama atsižvelgiant į valdymo paslaugų pobūdį.

68. Bet kuriuo atveju apskritai šis dvigubas neapmokestinimo, nustatyto Direktyvos 2006/112 135 straipsnio 1 dalies a punkte, tikslas skiriasi nuo draudimo direktyvomis siekiamą tikslą, nurodytą šios išvados 62–66 punktuose, – suderinti valstybių narių teisės aktus, susijusius su gyvybės draudimo veikla, ir nustatyti klasifikaciją pagal veiklos rūšis, apibrėžiant tas, kurioms vykdyti būtų gauti leidimai, taip pat tokio leidimo išdavimo sąlygas. Šiuo klausimu pažymėtina, kad, nors draudimo direktyvos susijusios su pačia draudimo ir papildoma veikla, kaip antai investicine veikla, Direktyvos 2006/112 135 straipsnio 1 dalies a punkte kalbama tik apie draudimo veiklą siaurąja prasme, t. y. apie tokią veiklą, kuri reiškia tik rizikos prisiėmimą pagal sutartį. Be to, investicijų valdymo operacijoms draudimo direktyvos taikomos tik tiek, kiek jas vykdo patvirtintas draudikas, o pagrindinėje byloje taip, atrodo, nėra. Vis dėlto, kiek tai susiję su PVM sistema, apmokestinamojo asmens statusas, t. y. aplinkybės, kad atitinkamą sandorį vykdo draudikas arba bendrovė, kuri nėra draudikas, atrodo, neturi reikšmės neapmokestinimo taikymui.

69. Be to, praktiniai argumentai patvirtina aiškinimą, pagal kurį investicijų valdymo operacijos, kaip jos suprantamos pagal draudimo direktyvas, atskiriamos nuo draudimo sandorių, kaip jie suprantami pagal Direktyvos 2006/112 135 straipsnio 1 dalies a punktą. Iš tikrųjų investicijų valdymo operacijos patenka į draudimo direktyvų taikymo sritį tik tuo atveju, jei valstybės narės nusprendžia jas reglamentuoti taip pat, kaip draudimo sandorius. Tai reiškia, kad jei apeliants

argument? logika pl?tojama iki galo, s?vokos „draudimas“ reikšm? PVM taikymo tikslais ?vairiose valstyb?se nar?se gal?t? skirtis, o tai prieštaraut? vienodo Direktyvos 2006/112 taikymo principui.

70. Taigi, atsižvelgiant ? skirtingus draudimo direktyvomis ir Direktyva 2006/112 siekiamus tikslus, jose vartojam? s?vok? apimtis skiriasi. Jokia aplinkyb? nepateisina to, kad neapmokestinimas b?t? taikomas ir papildomoms paslaugoms, kurios, kaip susijusios, reglamentuojamos kartu su draudimo paslaugomis. Manau, kad tokie išvadai neprieštarauja Teisingumo Teismo jurisprudencijai.

4. **D?l sprendimuose „CPP“ ir „Skandia“ suformuotos jurisprudencijos reikšm?s**

71. Tiesa, sprendimuose *CPP*(55) ir *Skandia*(56) Teisingumo Teismas patikslino, kad n?ra jokio pagrindo skirtingai aiškinti s?vok? „draudimas“, atsižvelgiant ? tai, ar ji vartojama draudimo direktyvose, ar Šeštojoje direktyvoje. Nors greitai peržvelgus ši? ištrauk? galima pagalvoti, kad s?voka „draudimas“ turi b?ti suprantama taip pat tiek pagal draudimo direktyvas, tiek pagal su PVM susijusias direktyvas, atlikus išsamesn? analiz? matyti, kad toks aiškinimas negalimas.

72. Šiuo klausimu, pirma, kalbant apie Sprendimo *CPP* (57) 18 punkte pateikiam? teigin?, reikia atsižvelgti ? jo kontekst?. Toje byloje Teisingumo Teismo buvo prašoma patikslinti, ar ?vairioms paslaugoms, susijusioms su *Card Protection Plan Ltd* (CPP) teikiam? kredito korteli? apsaugos plano ?gyvendinimu, taikomas Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B dalies a punkte nustatytas neapmokestinimas, tod?l jos gali b?ti iš visai arba iš dalies neapmokestinamos. Min?tas 18 punktas susij?s b?tent su klausimu, ar pagal „draudim?“ ?vykus draudimui ?vykiui gali b?ti numatytos išmokos nat?ra, o ne pinigine kompensacija. Atsižvelgdamas ? šias aplinkybes ir darydamas nuorod? ? Pirm?j? ne gyvyb?s draudimo direktyv? Teisingumo Teismas patikslino, jog neb?tina, kad paslauga, kuri? draudikas ?sipareigojo suteikti ?vykus draudimui ?vykiui, reikšt? tam tikros pinig? sumos sumok?jim?, nes ši? paslaug? taip pat gali sudaryti pagalba arba pinigais, arba nat?ra, nurodyta šios draudimo direktyvos priede. Manau, kad taip Teisingumo Teismas nesisteng? patikslinti šio sprendimo 17 punkte pateiktos apibr?žties, pagal kuri? „draudimo sandoriui paprastai b?dinga tai, kad draudikas, gav?s draudimo ?mok?, ?sipareigoja ?vykus draudžiamajam ?vykiui išmok?ti draud?jui išmok?, sutart? sudarant sutart?“. Tod?l skaitant vis? Sprendimo *CPP*(58) 18 punkt? ir siejant j? su pirmesniu punktu matyti, kad juo nesiekama paneigti šios apibr?žties, ir neleidžiama manyti, kad bet kuriuo atveju bendr? Direktyvos 2006/112 ir draudimo direktyv? s?vok? taikymo sritis yra visiškai tokia pati.

73. Sprendimo *CPP*(59) 18 punkte Teisingumo Teismas pripažino, kad tam tikrais atvejais galimas keli? tekst? kartu aiškinimas, taigi ?vairiose direktyvose vartojamos s?vokos gali ?gyti toki? pa?i? reikšm?. Vis d?lto, viena vertus, šis aiškinimo metodas taikytinas tik jei atitinkamomis direktyvomis siekiama toki? pa?i? tiksl?, o šioje byloje, kaip matyti iš šios išvados 66–70 punkt?, taip akivaizdžiai n?ra. Kita vertus, iš šio sprendimo 18 punkto visiškai nematyti, kad Teisingumo Teismas mano, jog visoms Pirmojoje gyvyb?s draudimo direktyvoje ir j? pakeitusiuose teis?s aktuose nurodytoms veiklos r?šims ir operacijoms taikomas Direktyvos 2006/112 135 straipsnio 1 dalies a punkte numatytas neapmokestinimas. Priešingai, Sprendimo *CPP*(60) 18 punkte daroma nuoroda b?tent ? Pirm?j? ne gyvyb?s draudimo direktyv?. Ta?iau reikia konstatuoti, kad ši direktyva netaikoma papildomoms operacijoms, kaip antai investicij? valdymo veiklai, taigi klausimo d?l kitos veiklos nei draudimas (?prasta šio žodžio prasme) ?traukimo nekilo. Tod?l min?to 18 punkto taikymo srities negalima išpl?sti ?traukiant kitose direktyvose vartojamas s?vokas.

74. Antra, d?l Sprendimo *Skandia*(61) pažym?tina, kad Teisingumo Teismo buvo prašoma nuspr?sti, ar draudimo bendrov?s ?sipareigojimas už atlyg?, apskai?iuot? remiantis rinkos kaina, vykdyti kitos draudimo bendrov?s – jai 100 % priklausan?ios patronuojamosios bendrov?s – kuri toliau savo vardu sudarin?jo draudimo sutartis, veikl? yra draudimo sandoris, kaip tai suprantama

pagal Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B dalies a punktą. Šio sprendimo 31 punkte Teisingumo Teismas, be kita ko, patikslino, kad ne visa draudimo bendrovės vykdoma veikla būtinai yra draudimo veikla. Manau, iš to darytina išvada, kad net darant prielaidą, jog veikla patenka į draudimo direktyvų taikymo sritį, ji automatiškai apima sąvoka „draudimo veikla“, kaip tai suprantama pagal šias direktyvas.

75. Trečia, nei viename Teisingumo Teismo sprendime nebuvo abejojama dėl suformuotos sąvokos „draudimo sandoris“ apibrėžties, pateiktos Sprendime *CPP*(62) ir primintos šios išvados 39 punkte, nei remiantis draudimo direktyvomis, nei kitais teisės aktais. Priešingai, Sprendimo *Skandia*(63) 40 ir 41 punktuose Teisingumo Teismas taikė Sprendime *CPP* nustatytus kriterijus, susijusius su draudimo sandorio apibrėžtimi, pabrėždamas, kad draudimo sandoris pagal savo pobūdį reiškia, jog draudimo paslaugos teikėja ir asmenys, kurio rizika apdraudžiama draudimu, t. y. draudėjas, sieja sutartiniai santykiai. Taigi, jei vienas draudikas atlieka visas kito draudiko funkcijas, bet nepriima rizikos pagal sutartą dėl žalos atlyginimo, atitinkami sandoriai nėra draudimo sandoriai, kiek tai susiję su neapmokestinimu PVM.

D. Dėl vienodo požiūrio ir neutralumo principų

76. Galiausiai reikia patikslinti, kad atskiras nagrinėjamų sąvokų aiškinimas neprieštarauja vienodo požiūrio principui ir mokesčių neutralumo principui, kurie ypač svarbūs Teisingumo Teismo jurisprudencijoje.

77. Vadovaujantis suformuota jurisprudencija, pagal mokesčių neutralumo principą draudžiama PVM tikslais laikytis skirtingo požiūrio į panašias, taigi konkuruojančias tarpusavyje, paslaugas(64). Tai atsižvelgiant primintina, kad mokesčių neutralumo principas – tai konkreti vienodo požiūrio principo išraiška antriniame Sąjungos teisėje ir specifiniame mokesčių sektoriuje(65).

78. Būtent pastaruoju aspektu sąvoka „neutralumas“ yra reikšminga nagrinėjamu atveju, nes apeliantai pagrindinėje byloje teigia, kad pensijų fondų valdymo paslaugos, kurias teikia ir draudikai, ir bendrovės, kurios nėra draudikai, turi būti vertinamos vienodai, nes paslaugos yra tokios pačios.

79. Vis dėlto šie argumentai grindžiami klaidinga prielaida, kad kiekvienai draudiko suteiktai paslaugai automatiškai taikomas Direktyvos 2006/112 135 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytas neapmokestinimas. Iš tikrųjų kitoms operacijoms nei draudimo ir perdraudimo sandoriai, nors jas vykdo draudimo bendrovės, šis neapmokestinimas netaikomas.

80. Atrodo, kad ginčas pagrindinėje byloje labai susijęs su tuo, kad Jungtinė Karalystė daugiau kaip 40 metų neapmokestino lėšų valdymo paslaugų, kai jas teikė draudikai. Remiantis Teisingumo Teismui pateikta bylos medžiaga, 2019 m. balandžio 1 d. mokesčių administratorius pakeitė savo praktiką. Nuo tada tokios draudikų teikiamos paslaugos nebegali būti neapmokestinamos. Vis dėlto tai, kad Jungtinė Karalystė neapmokestino minėtų paslaugų, atsižvelgdama į apmokestinamojo asmens statusą, nors jos neatitiko šios išvados 39–45 punktuose primintą jurisprudencijoje nustatytą kriterijų, susijusį su Direktyvos 2006/112 135 straipsnio 1 dalies a punkto aiškinimu, negali būti argumentas, kuriuo remiantis būtų galima pakeisti šią Sąjungos teisės kriterijų aiškinimą. Tai reiškia, kad dėl tariamo skirtingo požiūrio nedraudimo veikla negali būti traukta į sąvokos „draudimo sandoris“, kuris neapmokestinamas pagal šią nuostatą, apimtį.

81. Be to, atsižvelgiant į šios išvados 77 punkte nurodytą jurisprudenciją, pagal mokesčių neutralumo principą draudžiama PVM tikslais laikytis skirtingo požiūrio į panašias, taigi konkuruojančias tarpusavyje, paslaugas. Vis dėlto pagal Direktyvos 2006/112 135 straipsnio 1

dalies a punktą ? panašias paslaugas, kurias apima s?voka „draudimo sandoris“, kaip jis suprantamas pagal šią nuostatą ir apibrėžtas šios išvados 39–45 punktuose, laikomasi vienodo požiūrio. Priešingai, nei teigia apeliantai, šis mokesčių neutralumo principas būtų pažeistas, jei paslaugoms, kurios neatitinka priskyrimo šiai s?vokai kriterijų, galėtų būti taikomas šioje nuostatoje nurodytas neapmokestinimas.

82. Bet kuriuo atveju primintina, kad pagal suformuotą jurisprudenciją mokesčių neutralumo principas nėra pirminės teisės norma, kurioje gali būti nustatytos neapmokestinimo, nurodyto Direktyvos 2006/112 135 straipsnyje, teisėtumo sąlygos. Jis taip pat neleidžia išplėsti tokio neapmokestinimo taikymo srities, jei nėra tam aiškiai suformuluotos nuostatos(66). Taigi nei pagal vienodo požiūrio principą, nei pagal neutralumo principą Direktyvos 2006/112 135 straipsnio 1 dalies a punkte nustatyto neapmokestinimo taikymo srities išplėsti negalima.

V. Išvada

83. Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, siūlau Teisingumo Teismui taip atsakyti į *Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division)* (Anglijos ir Velso apeliacinis teismas, Civilinių bylų skyrius, Jungtinę Karalystę) pateiktą prejudicinį klausimą:

1977 m. gegužės 17 d. Šeštosios Tarybos direktyvos 77/388/EEB dėl valstybių narių apyvartos mokesčių įstatymų derinimo – Bendra pridėtinės vertės mokesčio sistema: vienodas vertinimo pagrindas 13 straipsnio B dalies a punktas ir 2006 m. lapkričio 28 d. Tarybos direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos 135 straipsnio 1 dalies a punktas turi būti aiškinami taip, kad trečiųjų asmenų teikiamoms investicijoms valdymo paslaugoms, kaip antai aptariamoms pagrindinėje byloje, šiose nuostatose nurodytas neapmokestinimas netaikomas.

1 Originalo kalba: prancūzų.

2 1977 m. gegužės 17 d. Šeštoji Tarybos direktyva dėl valstybių narių apyvartos mokesčių įstatymų derinimo – Bendra pridėtinės vertės mokesčio sistema: vienodas vertinimo pagrindas (OL L 145, 1977, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 9 sk., 1 t., p. 23).

3 2006 m. lapkričio 28 d. Tarybos direktyva dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos (OL L 347, 2006, p. 1; klaidų ištaisymai: OL L 335, 2007 12 20, p. 60 ir OL L 235, 2018 9 19, p. 26).

4 OL L 228, 1973, p. 3; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 6 sk., 1 t., p. 14).

5 OL L 339, 1984, p. 21; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 6 sk., 1 t., p. 109).

6 OL L 63, 1979, p. 1.

7 OL L 77, 2002, p. 11.

8 OL L 345, 2002, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 6 sk., 6 t., p. 3.

9 OL L 335, 2009, p. 1; klaidų ištaisymai: OL L 219, 2014 7 25, p. 66 ir OL L 84, 2015 3 28, p. 74.

10 Apeliantai teigimu, tai būtų iki 2019 m. balandžio 1 d.

11 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas patikslina, kad iki 2005 m. sausio 1 d. skirtingų požiūrių ? šios paslaugų teikimo atsižvelgiant į tai, ar jas teikia draudikas, ar bendrovė, kuri nėra draudikas, lėmė nacionalinės teisės aktai. Nuo minėtos dienos iš dalies pakeitus teisės aktus, draudimo sandorių neapmokestinimas PVM atsižvelgiant į paslaugų teikėjo statusą buvo

panaikintas, ir toks skirtingas požiūris nebeatitiko įstatymo. Vis dėlto po šio dalinio pakeitimo nacionalinės mokesčių institucijos faktiškai ir toliau laikėsi tokio skirtingo požiūrio.

12 Teisingumo Teismas 2003 m. lapkričio 20 d. Sprendimo *Taksatorringen* (C-8/01, EU:C:2003:621) 44 punkte nusprendė, kad formuluotą „su [draudimo ir perdraudimo sandoriais] susijus[ios] paslaug[os], kurias atlieka draudimo brokeriai ir draudimo agentai“, vartojama Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B dalies a punkte, yra taikoma tik paslaugoms, kurias teikia specialistai, susiję ir su draudiku, ir su draudėju.

13 Žr., be kita ko, 2015 m. gruodžio 9 d. Sprendimą *Fiscale Eenheid X* (C-595/13, EU:C:2015:801, 30 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

14 Žr., be kita ko, 2010 m. spalio 28 d. Sprendimą *Axa UK* (C-175/09, EU:C:2010:646, 25 punktas), 2013 m. sausio 17 d. Sprendimą *Woningstichting Maasdriel* (C-543/11, EU:C:2013:20, 25 punktas), 2014 m. birželio 12 d. Sprendimą *Granton Advertising* (C-461/12, EU:C:2014:1745, 25 punktas), 2016 m. kovo 17 d. Sprendimą *Aspiro* (C-40/15, EU:C:2016:172, 20 punktas), 2017 m. lapkričio 16 d. Sprendimą *Kozuba Premium Selection* (C-308/16, EU:C:2017:869, 39 ir 45 punktai), 2018 m. liepos 25 d. Sprendimą *DPAS* (C-5/17, EU:C:2018:592, 29 punktas) ir 2018 m. gruodžio 19 d. Sprendimą *Mailat* (C-17/18, EU:C:2018:1038, 37 punktas).

15 2019 m. balandžio 10 d. Sprendimas *PSM „K“* (C-214/18, EU:C:2019:301, 43 punktas).

16 2006 m. gegužės 4 d. Sprendimas *Abbey National* (C-169/04, EU:C:2006:289, 68 punktas) ir 2013 m. kovo 7 d. Sprendimas *GfBk* (C-275/11, EU:C:2013:141, 31 punktas).

17 2007 m. Komisija pateikė Tarybai pasiūlymą dėl direktyvos, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2006/112 ir kurioje patikslinamas draudimo paslaugų ir finansinių paslaugų vertinimas (COM(2007) 747 *final*). Buvo siūloma, be kita ko, įterpti 135a straipsnį, kuriame pateikiamos sąvokų apibrėžtys. „Draudimas ir perdraudimas“ buvo apibrėžiami kaip „sipareigojim[as], kurį prisiimdamas asmuo, įvykus draudimui įvykiui, privalo kitam asmeniui mainais už apmokėjimą atlyginti žalą arba išmokėti išmoką, kaip nustatyta sipareigojime“. Taryba pasiūlymo nepriėmė ir 2016 m. jis buvo atsiimtas.

18 2014 m. kovo 13 d. Sprendimas *ATP Pension Service* (C-464/12, EU:C:2014:139, 61 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

19 1999 m. vasario 25 d. Sprendimas *CPP* (C-349/96, EU:C:1999:93, 17 punktas), 2001 m. kovo 8 d. Sprendimas *Skandia* (C-240/99, EU:C:2001:140, 37 punktas), 2003 m. lapkričio 20 d. Sprendimas *Taksatorringen* (C-8/01, EU:C:2003:621, 39 punktas), 2006 m. gruodžio 7 d. Sprendimas *Komisija / Graikija* (C-13/06, EU:C:2006:765, 10 punktas), 2009 m. spalio 22 d. Sprendimas *Swiss Re Germany Holding* (C-242/08, EU:C:2009:647, 34 punktas), 2013 m. sausio 17 d. Sprendimas *BG Leasing* (C-224/11, EU:C:2013:15, 55 ir 58 punktai), 2015 m. liepos 16 d. Sprendimas *Mapfre asistencia ir Mapfre warranty* (C-584/13, EU:C:2015:488, 28 punktas) ir 2016 m. kovo 17 d. Sprendimas *Aspiro* (C-40/15, EU:C:2016:172, 22 punktas).

20 1999 m. vasario 25 d. Sprendimas *CPP* (C-349/96, EU:C:1999:93, 17 punktas), 2003 m. lapkričio 20 d. Sprendimas *Taksatorringen* (C-8/01, EU:C:2003:621, 39 punktas) ir 2016 m. kovo 17 d. Sprendimas *Aspiro* (C-40/15, EU:C:2016:172, 22 punktas).

21 Generalinės advokatės J. Kokott išvada, pateikta byloje *Aspiro* (C-40/15, EU:C:2015:850, 26 punktas).

22 Žr., be kita ko, 2015 m. liepos 16 d. Sprendimą *Mapfre asistencia ir Mapfre warranty*

(C?584/13, EU:C:2015:488, 42 punktas). 2009 m. spalio 22 d. Sprendime *Swiss Re Germany Holding* (C?242/08, EU:C:2009:647) Teisingumo Teismas laik?si nuomon?s, kad gyvyb?s draudimo sutar?i? portfelio perleidimas u? atlyg? pagal savo pob?d? n?ra draudimo sandoris, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2006/112 135 straipsnio 1 dalies a punkt?, taigi jam netaikomas šioje nuostatoje numatytas neapmokestinimas.

23 Generalin?s advokat?s J. Kokott išvada, pateikta byloje *Aspiro* (C?40/15, EU:C:2015:850, 26 punktas). Taip pat žr. 2016 m. kovo 17 d. Sprendim? *Aspiro* (C?40/15, EU:C:2016:172, 29 punktas).

24 Šiuo klausimu žr. 2003 m. lapkri?io 20 d. Sprendim? *Taksatorringen* (C?8/01, EU:C:2003:621, 43 punktas).

25 2001 m. kovo 8 d. Sprendimas *Skandia* (C?240/99, EU:C:2001:140) ir 2016 m. kovo 17 d. Sprendimas *Aspiro* (C?40/15, EU:C:2016:172, 23 punktas).

26 1999 m. vasario 25 d. Sprendimas *CPP* (C?349/96, EU:C:1999:93, 22 punktas), 2003 m. lapkri?io 20 d. Sprendimas *Taksatorringen* (C?8/01, EU:C:2003:621, 40 ir 41 punktai), 2013 m. sausio 17 d. Sprendimas *BG? Leasing* (C?224/11, EU:C:2013:15, 59 punktas) ir 2015 m. liepos 16 d. Sprendimas *Mapfre asistencia ir Mapfre warranty* (C?584/13, EU:C:2015:488, 30 punktas).

27 2016 m. kovo 17 d. Sprendime *Aspiro* (C?40/15, EU:C:2016:172) Teisingumo Teismas tur?jo išnagrin?ti klausim?, ar žalos reguliavimo draudiko vardu ir naudai veikla gali b?ti laikoma veikla, kuri? vykdo „draudimo brokeriai ir draudimo agentai“, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2006/112 135 straipsnio 1 dalies a punkt?.

28 Šiuo klausimu žr. 2016 m. kovo 17 d. Sprendim? *Aspiro* (C?40/15, EU:C:2016:172, 35 ir paskesni punktai).

29 2013 m. kovo 7 d. sprendimas (C?424/11, EU:C:2013:144).

30 1999 m. vasario 25 d. sprendimas (C?349/96, EU:C:1999:93).

31 1999 m. vasario 25 d. sprendimas (C?349/96, EU:C:1999:93, 18 punktas).

32 2001 m. kovo 8 d. sprendimas (C?240/99, EU:C:2001:140).

33 2001 m. kovo 8 d. sprendimas (C?240/99, EU:C:2001:140, 30 punktas).

34 Generalin?s advokat?s J. Kokott išvada, pateikta byloje *TNT Post UK* (C?357/07, EU:C:2009:7, 50 punktas). Išskirta mano. Tuo metu nuoroda daryta ? Šešt?j? direktyv?.

35 2014 m. rugs?jo 4 d. Sprendimas *Vnuk* (C?162/13, EU:C:2014:2146, 42 punktas).

36 Tai gyvyb?s draudimas, anuitetai, papildomas draudimas, kuriuo draudžia gyvyb?s draudimo ?mon?s, taip pat Airijoje ir Jungtin?je Karalyst?je taikoma draudimo r?šis, vadinama *permanent health insurance* (nuolatinis sveikatos draudimas, kurio negalima panaikinti). Pažym?tina, kad visos šios veiklos r?šys pagal ši? direktyv? kvalifikuojamos kaip „draudimo r?šys“.

37 Šioje direktyvoje minimos tontinos, aktuariniais apskai?iavimais paremtos kapitalo išpirkimo operacijos, kolektyvini? pensij? fond? valdymas ir tokios gyvyb?s draudimo ?moni? vykdomos operacijos, kaip nurodyta Pranc?zijos „Code des assurances“ IV tomo 4 dalies 1 skyriuje.

- 38 Žr. direktyvos „Mokumas II“ 2 straipsnio 3 dalies b ir c punktus.
- 39 Žr. Direktyvos 2002/83 2 straipsnio 2 dalį ir direktyvos „Mokumas II“ 2 straipsnio 3 dalies b punkto iii papunktą.
- 40 2012 m. kovo 1 d. sprendimas (C-166/11, EU:C:2012:119).
- 41 Žr., be kita ko, šio sprendimo 29 ir 30 punktus.
- 42 Tai šios kalbos: danų, vokiečių, anglų, prancūzų, italų ir nyderlandų.
- 43 Pirmosios gyvybės draudimo direktyvos 7 straipsnio 2 dalyje versijoje danų kalba daroma nuoroda į „forsikringsklasse“, o versijoje anglų kalba – į „class of insurance“. Šios direktyvos priedas pavadintas atitinkamai „Inddeling efter klasse“ ir „Classes of Insurance“.
- 44 Iš tikrųjų Pirmosios gyvybės draudimo direktyvos 7 straipsnio 2 dalyje ir šios direktyvos priede versijoje vokiečių kalba daroma nuoroda į „Einteilung nach Zweigen“, versijoje prancūzų kalba – į „Classification par branche“, versijoje italų kalba – į „Classificazione per ramo“ ir versijoje nyderlandų kalba – į „Indeling per branche“.
- 45 „Draudimo grupių“ sąrašas išliko ir Pirmųjų gyvybės draudimo direktyvų pakeitusiose direktyvose (žr. Direktyvos 2002/83 I priedo VII punktą ir direktyvos „Mokumas II“ II priedo VII punktą).
- 46 Šiuo klausimu žr. 2006 m. lapkričio 23 d. Sprendimą ZVK (C-300/05, EU:C:2006:735, 16 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija), 2013 m. spalio 24 d. Sprendimą Haasová (C-22/12, EU:C:2013:692, 48 punktas) ir 2013 m. spalio 24 d. Sprendimą Drozdovs (C-277/12, EU:C:2013:685, 39 punktas).
- 47 Pirmųjų gyvybės draudimo direktyvų pakeitusiuose teisės aktuose pateikiamos tokios formuluotės: „jeigu jas prižiūri už privataus draudimo sektoriaus priežiūrą atsakingos administracinės institucijos“ (Direktyvos 2002/83 2 straipsnio 2 dalis) ir „kai jas prižiūri už privataus draudimo sektoriaus priežiūrą atsakingos institucijos“ (direktyvos „Mokumas II“ 2 straipsnio 3 dalies b punktas).
- 48 Generalinio advokato M. Poiaros Maduro išvada, pateikta byloje *Arthur Andersen* (C-472/03, EU:C:2005:8, 13 punktas).
- 49 Generalinio advokato P. Mengozzi išvada, pateikta byloje *Swiss Re Germany Holding* (C-242/08, EU:C:2009:300, 25 punktas).
- 50 Generalinio advokato M. Poiaros Maduro išvada, 2005 m. sausio 12 d. pateikta byloje, kurioje priimtas 2005 m. kovo 3 d. sprendimas *Arthur Andersen* (C-472/03, EU:C:2005:135, 13 punktas) ir generalinio advokato P. Mengozzi išvada, pateikta byloje *Swiss Re Germany Holding* (C-242/08, EU:C:2009:300, 25 punktas).
- 51 1999 m. vasario 25 d. sprendimas (C-349/96, EU:C:1999:93, 23 punktas).
- 52 Generalinės advokatės J. Kokott išvada, pateikta byloje *Aspiro* (C-40/15, EU:C:2015:850, 39 punktas).

53 Generalinio advokato N. Fennelly išvada, pateikta byloje *CPP* (C-349/96, EU:C:1998:281, 26 punktas).

54 Iš tikrųjų, kaip Komisija paaiškino savo pastabų 30 punkte, draudėjo mokamų mokų sudaro dvi dalys: atlygis už draudiko teikiamą paslaugą ir našas kapitalo rezervų, kuris investuojamas ir naudojamas užtikrinant apsaugą nuo rizikos, kai vyksta draudiminis vykis; tačiau pastarasis našas nėra atlygis už paslaugą, taigi negali būti apmokestinamas PVM. Komisija pripažįsta, kad visa sumokėtų mokų suma gali būti analizuojama atskiriant kiekvieną iš minėtų dviejų dalių, bet tai paprastai galima atlikti tik *a posteriori*. Taigi neįmanoma iš anksto nustatyti apmokestinamosios vertės, susijusios su kiekviena draudimo moka, o tai būtina taikant dabartinę PVM sistemą.

55 1999 m. vasario 25 d. sprendimas (C-349/96, EU:C:1999:93, 18 punktas).

56 2001 m. kovo 8 d. sprendimas (C-240/99, EU:C:2001:140, 30 punktas).

57 1999 m. vasario 25 d. sprendimas (C-349/96, EU:C:1999:93).

58 1999 m. vasario 25 d. sprendimas (C-349/96, EU:C:1999:93).

59 1999 m. vasario 25 d. sprendimas (C-349/96, EU:C:1999:93).

60 1999 m. vasario 25 d. sprendimas (C-349/96, EU:C:1999:93).

61 2001 m. kovo 8 d. sprendimas (C-240/99, EU:C:2001:140).

62 1999 m. vasario 25 d. sprendimas (C-349/96, EU:C:1999:93).

63 2001 m. kovo 8 d. sprendimas (C-240/99, EU:C:2001:140).

64 Žr., be kita ko, 2012 m. lapkričio 15 d. Sprendimą *Zimmermann* (C-174/11, EU:C:2012:716, 48 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

65 Šiuo klausimu žr. 2009 m. spalio 29 d. Sprendimą *NCC Construction Danmark* (C-174/08, EU:C:2009:669, 44 punktas).

66 Šiuo klausimu žr. 2012 m. liepos 19 d. Sprendimą *Deutsche Bank* (C-44/11, EU:C:2012:484, 45 punktas).